קטנה שהשיאה אביה ונחגרשה. בקטנותה ®וקבל אביה (b) גיטה גופה גזירה שמא יאמרו העולם ייבם גרושת אחיו לפי שהכל בקיאין

קטנה שהשיאוה אמה ואחיה והחזירה בין בקטנותה בין בגדלותה

מותרת ליבם כדאמר דמיתה מפלת ובשעת מיתה היתה אשתו:

כדחמר בפרק נערה שנתפתתה

(כתובות מו:) (ב) ומקבל את גיטה הרי

היא כיתומה בחיי האב אע"פ שאביה

חי הוא היא כיתומה לענין קידושין

דשוב אין לו כח לקבל קידושיה

כדאמר התם אם משהשיאה אין

לאביה רשות בה: והחזירה בקטנותה

אסורה ליבס. אם מת בקטנותה

ואפי׳ לרבנן דגירושיה גירושין גמורין

ואין חורתה חורה גמורה דהידושי

י קטנה אינן כלום הואיל ופקע זכות

אב והיא אין לה יד והויא לה כגרושה

ועומדת: גבו׳ עיפה. שם חכם:

שעה החת. בחיסור גרושת חחיו

שהיא בכרת: אי מיתת בעל מפלת.

לייבום או כח נישואין הראשונים:

בקיאים בגירושין. הכל רואין שגרשה

דגירושין קלא אית להו אבל חזרה

לית ליה קלא דזימנין דקא מהדר לה

באורתא ושכיב בנפרא דלא חזו

אינשי בחזרתה ואמרי זה מייבם

גרושת אחיו: מי לא עסקינן. מי

ליכא לאוקומי נמי מתני' בהכי

דזימנין דהוי הכי: דגור הנך. כל

מוחזרת גזר משום יתומה בחיי האב

דאמרי' במתני' דלאחר חזרתה הרי

היא כגרושה: פשיטא. דהואיל ואין

לאביה רשות בה והיא קטנה אין

חזרתה חזרה והרי היא כגרושה אלא

להכי תנייה במתני' לאשמועינן

דטעמא דקמייתא משום הא: **בד"א**.

דחכמים מודים כשגירשה כשהיא

קטנה וקבל אביה גיטה והחזירה

כשהיא קטנה דאין כח לא לאביה ולא

לה לקדשה ומת כשהיא קטנה דלא

בעלה משגדלה דתהוי ביאה משגדלה

קידושין: וגדלה אללו. אמרי׳ סתם ביאה ראשונה משגדלה קידושין הן:

משום ר' אלעור אמרו כו'. ומדקתני

לעיל ומודים חכמים לרבי אלעזר

ביתומה בחיי האב אלמא איירי בה

רבי אלעזר דטעמא דבאחרנייתא

משום הא: לרתה. דמוחזרת גדולה

לר"ח מהו: היה גופה גזירה. משום

יתומה בחיי האב: גזירה לגזירה.

לרתה אטו היא: היא חוללת. אם

בא יבם להזקק לה חוללת ופוטרת

לרתה ולא מתייבמת אבל אם נזקק

לנרתה או חולנת או מתייבמת

והיא נפטרת: בותבר' תצא משום

לעיל כח. ב) כחובות מג: ג) ולמיל כא: וש"נ], ד) [לעיל יא:], ה) ול"ל יתומות הטנות וכ"ח בחשנה שבחשניותו. ו) (ל"ל אלעזר), ז) לעיל יח. עט: נדה ח., **ח**) לעיל כט., ט) [לעיל ג.] ודף לט:, י) ס"א חזרה,

תורה אור השלם 1. סור מרע ועשה טוב בַּקֵשׁ שָׁלוֹם וְרְדְפַהוּ: תהלים לד טו

גליון הש"ם

רש"י ד"ה קמנה שהשיאה וכו' וקבל אכיה גימה ובו'. ע' קדושין מג ע"ב ברש"י ד"ה היא ואביה ובסנהדרין סט ע"א ברש"י ל"ה קנאה. וע' קידושין דף י ע"א תוד"ה ומקבל ושם מג ע"ב תוד"ה תנו התם:

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה קטנה וכו' וקבל אביה גיטה. נ"ב ומה שקשה על זה דהרי כחן פרש"י דהיינו בקיבל אביה ובמשנה האב זכאי פרש"י היכא דניסת שוב איו להאב גיטה עי' מהר"ם פאדווי: (3) בא"ד ומשקיבל את גיטה הרי היא כיתומה:

הגהות הגר"א [א] במשנה הלזו. נמחק (וכן ליתא במשניות (וכן ליתה במשניות ובירושלמי): [ב] שם וכן שתי חרשות. נמחק (דכולהי חרש וכאן לא נחית להכי משו"ה לא תני בסיפא ג"כ

מוסף רש"י

לגזירה. כל בזירה בחרון בכולי הש"ם אין גוורין גזירה לגזירה, מהאי קרא נפקא (ויקרא יח) משמרת, כלומר גזירה למשמרתי לתורתי, ולא משמרת למשמרת, שלא יעשו גוירה לגוירה (ביצה ב:). מת בעלה של גדולה. ונמנאת זקוקה ליבס, בעל הקטנה, ודוחה זיקתה נישוחי אחותה הקטנה נישוחי מחותה הקטנה וחוקרתה עליו שאין נישואי קטנה כלום, ואם יגרשנה לקטנה בגט שוב אין יכול לייבם את שוב אין יכול לייבס את הגדולה שאחות גרושתו סיס (נדה ח.). מלמדין את הקטנה שתמאן בו. עוקר נישוחין הראשונים ומותר לייבה בבעלה ותעקור קדושיה ומעשה ננופו ע ומעשה כנ בעילותיה כאילו הן של זנות, דתנן (לעיל 11.)

ורבי אלעזר אוסר יוכן המגרש את היתומה והחזירה מותרת ליבם ורבי אלעזר אוםר קמנה שהשיאה אביה ונתגרשה כיתומה בחיי האב יוהחזירה דברי הכל אסורה ליבם: גמ' אמר עיפה מאי מעמא דרבי אלעזר אמרו ליה רבנן לעיפה אי הכי חליצה נמי לא תיבעי וכי תימא הכי גמי והתניא משום רבי אלעזר אמרו חולצת אלא אמר עיפה ר' אלעזר לא ידענא מאי מעמא אמר אביי היינו מעמא דרבי אלעזר מספקא ליה אי מיתה מפלת אי נשואין הראשונים מפילים

אי מיתה מפלת הא רמיא קמיה לייבום אי

כלומר אינה אלא איסורא דרבנן: ויתרחק מן המיאונים. פר״ח בריש פירקין (לעיל קו:) בשם גאון דאין לקדש יתומה עד שיביאו ראיה שהיא בוגרת כדי להתרחק מן המיאונים והא דתקינו לה רבנן נישוחין כדחמר לקמן (דף קיב:) לריך לומר לדברי הגאון דהיינו דוקה היכה שיש לחוש שלה ינהגו בה מנהג הפקר ומיהו מהכא אין לו ראיה אלא שלא ילמדוה למאן: נשואין הראשונים מפילים הא עמדה עליו שעה אחת באיסור רבא אמר

היא גופה גזירה משום יתומה בחיי האב ואין נראה לר"י

דהא רב אשי הוא דאמר להאי טעמא ולא רבא אלא יש לפרש היא

לעולם פשימא לרבי אלעזר דמיתה מפלת ומיהו הכל בקיאין בגירושין ואין הכל בקיאין בחזרה אדרבה חזרה כיון דיתבא תותיה אית ליה קלא רבא מרב נחמן צרתה מהו א״ל היא גופה גזירה ואנן ניקום ונגזור גזירה לגזירה . הלכר צרתה או חולצת או דדייק וקמבעיא ליה הכי דאילו לרבנן אם אינה יתומה בחיי האב אפי׳ היא מותרת ליבם. ואם היא יחומה בחיי האב כיון פשיטא שצרתה [צרת] ערוה היא ואינה מתיבמת מבעיא ליה וה"ר אלפס שכחר ל) לא ירדוו למוף י דעתו וכתב ^כ) והא זיקת ב דצרתה אינה מתיבמת אט"ג דאיהי גופה נזירה (גזרי׳) [ואנן ניקום ונגזור] גזירה לגזירה והכא צרתה מותרת דלא גזרי׳ גזירה דגזרי' גזירה לגזירה דגזר ר"א משום יתומה בחיי האב קלישה ליה דהא כולה לרבנן לא גזרי [ולכן] אפי׳ לר"א לא גזר

מי לא עסקינן דאהדרה באורתא ושכיב בצפרא רב אשי אמר היינו מעמא דרבי אלעזר דגזר הני משום יתומה בחיי האב והחזירה הכי נמי מסתברא מדקתני סיפא קטנה שהשיאה אביה ונתגרשה כיתומה בחיי האב והחזירה דברי הכל שאסורה ליבם האי מאי למימרא פשיטא אלא לאו הא קמ"ל מעמא דר' אלעזר דגזר הגך משום האי שמע מינה תניא כוותיה דרב אשי ימודים חכמים לר' אלעזר בקטנה שהשיאה אביה ונתגרשה הרי היא כיתומה בחיי האב והחזירה שאסורה ליבם מפני שגירושיה גירושין גמורין ואין חזרתה חזרה גמורה בד"א שגירשה כשהיא קשנה והחזירה כשהיא קשנה יאבל גירשה כשהיא קטנה והחזירה כשהיא גדולה אי נמי החזירה כשהיא קטנה וגדלה אצלו ומת או חולצת או מתייבמת משום רבי אלעזר אמרו חולצת ולא מתייבמת בעא מיניה רבא מַרב נחמן צרתה מהו אמר ליה יּהיא גופה גזירה ואנן ניקום וניגזור גזירה לגזירה והא תניא משום רבי אלעזר אמרו היא וצרתה חולצת יהיא וצרתה סלקא דעתך אלא לאו או היא או צרתה חולצת לאו תרוצי קמתרצת תריץ הכי היא חולצת צרתה או חולצת או מתייבמת: כותני' דשני אחין נשואין לשתי אחיות יקטנות ומת בעלה של אחת מהן [א] הלזו תצא משום אחות אשה [ב] וכן שתי חרשות גדולה וקשנה מת יבמין דרבנן היא משום אחת אשה [ב] וכן שתי חרשות גדולה וקשנה מת בעלה של קמנה תצא הקמנה משום אחות אשה מת בעלה של גדולה רבי יאם מיאנה מומר המלמדין את הקשנה שתמאן בו רבן גמליאל אומר ״אם מיאנה מאליעזר אומר המלמדין מיאנה ואם לאו תמתין עד שתגדיל ותצא הלזו משום אחות אשה רבי יהושע אומר ©אי לו על אשתו אי לו על אשת אחיו מוציא את אשתו בגם ואשת אחיו בחליצה: גבו' ומי שרי והתני בר קפרא לעולם ידבק אדם בשלשה דברים ויתרחק משלשה דברים ידבק בשלשה דברים יבחליצה ובהבאת שלום ובהפרת נדרים ויתרחק משלשה דברים מן המיאון ומן הפקדונות ומן הערבונות מיאון דמצוה שאני: גופא תני בר קפרא לעולם ידבק אדם בשלשה דברים בחליצה כאבא שאול דתניא ייאבא שאול אומר הכונם את יבמתו לשם נוי לשם אישות לשם דבר אחר כאילו פוגע בערוה וקרוב בעיני להיות הולד ממזר בהבאת שלום דכתיב יבקש שלום ורדפהו

> אחות אשה. ופטורה מחלינה ומייבום: **מת בעלה של גדולה**. ונפלה לפני בעל הקטנה זיקתה של גדולה שהיא מן התורה אוסרת הקטנה עליו דנישואיה מדרבנן ולא אלימא לאפקועי זיקה דאורייתא והויא לה אחות זקוקתו ומה יעשו: רבי אליעור אומר מלמדין הקענה שממאן בו. ותעקור נישואיה ויהא מייבם את הגדולה: ר"ג אומר. אין זיקתה אוסרת את זו דר"ג סובר אין זיקה כלומר לא אלימא זיקה כדפי" בפ" ר"ג (לעיל נא.) הלכך אם מיאנה מיאנה ותחייבם גדולה ואם לאו חמחין קטנה אללו עד שתגדיל ויהיו נישואיה גמורין וחלא הלזו משום אחות אשה אבל מיחלץ לגדולה לא דפסל את הקטנה עליו משום אחות חלולה: אי לו. אוי לו: מוליא את אשחו בגט. ואין תלמדין אותה למאן כדאמר בגמי יתרחק אדם מן המיאונין ומיתב נמי לא יחבה סותיה דקקבר יש זיקה אלא תלא בגט וזו לא תתייבם משום אחות גרושה אלא תלא בחלילה: גבל ומי שרי. ללמד קטנה שתחאן: ידבק אדם כו'. מפרש טעמא דכולהו לקמן: מן ערבון. שלא יהא ערב: כאבא שאול. פרק החולך ולשיל לעון הכונס יבמתו לשם נוי וכו':

שכתב גם ביתומה בחיי האב לרבנו לרתה או חוללת או מתייבמת לא ירדנו לסוף דעתו. כצ"ל ועי' בבעל המאור ורמב"ן במלחמות בזה.

להקשות לכאורה וכו'.

א) נראה דל"ל ורב אלפס

נושאין על האנוסה ועל המפוסה (ברכות בה) שזיקמה של זו (הגדולה) ממורה לאפור הקטנה עליו, שלא היו נישאיה גמורים שמא ממאן, ולכך לא מוליא אם זו משום אחות אם העיד יה). אם מיאנה מיאנה. וממינם המוס המוס אחות של המוס אחות אם הגדולה, ואם לאו תמתיך. גדולה, עד שתגדיל. קטנה, וינעול ויהיו קירושין גמורין, ותצא הלזו. גדולה, משום אחות של או תמתיך. גדולה, עד שתגדיל. קטנה, וינעול ויהיו קירושין גמורין, ותצא הלזו. גדולה, משום אחות של או מידולה בדולה בדולה ואם לאו מהורך בדולה בדול

בגירושין ואין הכל בקיאין בחזרה

כדאמר רבא לעיל ולאו דוקא קאמר

גזירה לגזירה דלא שייך הכא אלא

תום' חד מקמאי תניא מודים [חכמים] ינבים לר"א (ביבמה) [בקטנה] שהיא יתומה בחיי האב והחזירה שאחורה לירח גמורים ואין חזרתה חזרה נמורה לכאורה משמע מפני ע. התורה אלג. משמע חליצה מפני שהיא ערוה שיתומה בחיי האב צריכה חליצה וטעמא דמילתא אע״פ שהיא ערוה מן התורה אין הכל בקיאים בחזרתה שאין חזרתה חזרה גמורה ולפיכך צריכה חליצה: בעא מניה

עין משפם

גר מצוה

:סימן קעג סעיף טו

טינון קעג טעיף טו.

טוש"ע שם סעיף יו: יח ד מיי' פ"ז מהלי יבום

הלכה טו סמג עשין גא טוש"ע שם סימן קעה

:סעיף ט

ים ה מיי שם טוש"ע שם סעיף יא: קעיף יא: ב ו ז מיי פ"י מהל"

גירושין הל' טו: